

zzini over
kerk zoo
men juist.
atie vóór
kerk niet
n maakt
et be-
e v a t-
k a a n
ik thans
ik ben op
as gemak-
rmatum
e brieven
is alpha-
die kleine
t de door
n tweede,
n vooraf-
den naam
t, hij doet
t, b.v. met
ails, die
den kerk-
en da ar-
n zoeven
r in staat,
er dui-
en van de
kerk aan

is zal uit-
ie wat we
eze dingen

K. S.

ten Brock-
Herrschers-
der abend-
a Beisplee
owna 1741,
al I. 1801,"
nen xwe-

olutie „der
nebung der
ntrige voll-
gevolg van

zen van de
orm, niet
sonen, en
enlijk geen

iet — eerst
eek in een
t, een enkel
s blad. Den
isrevolutie.
s gekomen

uidelijken?
t ken geen
n ons blad
t „minst op
staatsvorm”
lus met een
at ik geloof,
pvt, het in
at prof. Dijk
is blad; hij
bare infor-
nders doen

K. S.

op een zen-
moette, die
een christe-
gewoon
volksbesef,
an het evan-
verstand

estolen, was
d. Wist men
n niet werd
le zegen des
ming.
am op een
wijzing van
En pas dan

te voeden!
te brengen.
at de goden

Straffen ze
ke van over-

ond om die
ust geweten,

..... maar wordt er onder ons ook niet heel wat van dergelijk heidensch voorzienigheidsgehoof gevonden? Men beroept zich op de leiding Gods en is daar uit verzekerd van Gods goedkeuring.

Met voorbijzien van den geopenbaarden wil, leunt men rustig op den verborgen wil van God. Tot allerlei dingen heeft de Heere dan „geleid”. Dingen en verhoudingen, die met Zijn Woord in lijnrechten strijd zijn.

Dat is in den grond der zaak een Soembaneesche moraal. Feit wordt hier norm.

Op deze manier konden ook de broeders van Jozef zich op Gods leiding beroepen, toen ze hun broer hadden verkocht naar Egypte. Want inderdaad, het is duidelijk, dat hier de leiding Gods was. Zoo „vroom” als ze echter waren, die vroomheid hebben ze toch niet gedeeld. Daarvoor moet ge bij Hitler wezen!

Toen de Duitsche troepen Oostenrijk waren binnen-gerukt, hield de Führer een indrukwekkende rede. Het „christelijk” woord ontbrak daarbij niet. De staat be- hoeft toch nog een godsdienstige wijding voor haar ope- raties, hoe dan ook. De christelijke saus werd over de politieke pudding gegoten met deze woorden: „De Voor- zienigheid heeft ons hier in Oostenrijk binnen geleid”.

En hij had gelijk. Want Gods voorzienigheid gaat over alles.

Maar met die voorzienigheid had Hitler NIETS te maken.

Alleen maar met Gods geopenbaarden wil in Zijn Woord en Wet.

En wie zich beroept op den verborgen wil van God, met verwerping van Zijn wet, die gaat staan op het heidensch standpunt: feit is norm. Dat is de Soemba- neesche moraal: zonde is 't alleen, als 't niet lukt.

De zelfde Soembaneesche opvatting kunt ge aantreffen in onze Nat.-Socialistische literatuur.

Toen de oorlog van Rusland tegen Finland ter sprake kwam, werd gezegd, dat Finland gelijk heeft met zijn verzet, ALS het lukt Rusland blijvend tegen te houden. Lukt dat echter niet, moeten ze wijken voor het grotere geweld van den aanvallende, dan zou achteraf blijken, dat Finland ongelijk had met zich te weer te stellen.

Men beroept zich vaak op de hooge trap der germaani- sche cultuur en de ontwikkeling van den arischen geest. Maar men is nog niets verder, dan de Soembaneesche paardendieven.

Niet de waarheid, maar de kracht.

Niet het recht, maar het geweld, de dynamiek.

Dit vitalisme is immers zuiver heidensch! Ja, erger dan heidensch.

Daemonisch. Want in het ontbindingsproces van den dood gist een geweldige kracht! En in de zonde schuimt de levensdrift van het beest.

Feit is norm....., dat is zedelijk nihilisme. Chaos op elk gebied.

A. DONDORP.

Kwakzalverij.

Er is ook een kwakzalverij op godsdienstig gebied. En niet zoo zuinig! Dat komt omdat er ook op godsdienstig gebied heel wat te verdienen valt. De wereld wil be- drogen zijn... en daar maken virtuozen der massasug- gestie gebruik van.

De bekende filmkomiek Charley Chaplin heeft vóórdat zijn loopbaan op het witte doek begon, op maatschappe- lijk gebied van alles en nog wat bij de hand gehad.

Hij heeft er ook ernstig over nagedacht, of hij niet een nieuwe godsdienstige beweging in het leven zou roepen. Deze gedachte heeft hem lang vastgehouden. Zijn plan- nen in deze richting zouden juist vasten vorm aan- nemen, toen er iets anders tusschen kwam, zoodat het niet is doorgeslagen. Doch het scheelde niet veel!

We zullen er ons maar niet in verdiepen, wat dat voor een „kerk” geworden zou zijn en welk geestelijk menu Charley Chaplin zijn volgelingen zou voorgezet hebben. Waarschijnlijk zou hij op deze manier niet min- der geslaagd zijn, dan in zijn huidige carrière.

Want hij is zeker meer dan een dwaas. Hij heeft de menschen „door”. Het klavier der massa weet hij te bespelen en vele registers staan hem daarbij ten dienste. Dat het daarbij niet om waarheid gaat, maar om wat men tegenwoordig noemt „dynamiek”, spreekt vanzelf. En de kracht der dynamiek wordt gemeten naar de re- sultaten. En de resultaten berekend in dollars.

Men moge in het democratisch Amerika veel critiek hebben op den tegenwoordigen Duitschen geest, die door een mythe bepaald wordt, aan de overzijde van den oceaan is de massa niets minder gevoelig voor den in- vloed van dynamische leugens en zelfs van onzin, mits dat alles maar met groot geestelijk geweld wordt op- gediend.

Zoo nuchter als men is, men wil bedrogen worden. Desnoods met open oogen..... Als men er maar wat aan heeft.

Tenslotte is Amerika het vaderland van James ge- weest en de bakermat van het pragmatisme!

Niet de waarheid, maar het resultaat is de norm der dingen.

Misdaad wordt er nu van regeeringwege bestreden, door met grootsche reclame-methoden de massa te sug- gereeren, dat „crime does not pay”.

Nu, het stichten van godsdienstige secten betaalt uit- stekend.

Men kan niet zulke dwaze dingen bedenken, of het wordt geleerd en het gaat er in.

Hoe meer men maar het gevoel weet te raken, hoe meer religieus effect men bereikt, hoe grooter de toe- loop.

En zekere bekendheid heeft gekregen de kerk van Almée Mc Pherson, de „heilige” van Los Angeles. Prof. Schilder heeft in „De Reformatie” over haar geschreven naar aanleiding van zijn bezoek in Amerika. Hij heeft

een der samenkomsten bijgewoond. Uitvoeriger schrijft over haar Edgar Lajtha in zijn interessant boek „Men- schen, Eilanden en Oceanen.” (Uitg. Sijthoff, Leiden.)

We lezen o.a. een beschrijving van een collecte, die zij houdt. Persoonlijk moet men zijn gave haar komen over- handigen op het podium en hoe meer men geeft, des te inniger is de omhelzing, waarmee deze mondaine heilige ook persoonlijk den gever bedankt.

Ongelooflijk is haar suggestief vermogen. Daarbij ver- smaadt zij de meest geraffineerde middelen niet. Hier worden evangeliste en filmster identiek. Zoo verstaan we ook iets meer van de carrière van Charley Chaplin.

Van heel andere aard is de beweging van Father Divine.

Deze neger heette toevallig Divine. Zijn naam ¹⁾ heeft hem op een idee gebracht.

Hij geeft zich nu uit voor de god der negers.

Verschillende hemels heeft hij nu reeds gesticht, waar vooral ontzaglijk gegeten wordt.

Hij heeft den Bijbel geschreven. Dus houdt hij zich het recht voor, dien zelf uit te leggen. Daar hij het moede was geworden, om god zijnde, uitsluitend als geest te leven, had hij een menselijke gedaante aangenomen.

Het is alles even godslasterlijk en dwaas.

Maar financieel loopt het prachtig. Oeconomisch is de beweging een succes!

De menschen zien wat. Ze krijgen wat te smaken! Heel letterlijk!

Mystieke sensatie viert hoogtij. Maar — op de basis van de zakelijkheid.

Je kunt er om lachen. En je kunt er om huilen.

Want de dwaasheid der zonde is net zoo groot als de zonde der dwaasheid.

A. DONDORP.

1) Divine = goddelijk. Red.

GEESTELIJKE ADVIEZEN

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan
Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Passief of Actief.

Wij wilden, in verband met ons vorig artikel iets zeggen over de gelijkenis van den Zaai- er. Het komt mij voor, dat deze gelijkenis o zoo vaak verkeerd gebruikt wordt.

Jezus spreekt in deze gelijkenis van vierderlei resultaat van de prediking van het Evangelie.

Daar zijn hoorders, die onder de prediking to- taal ongevoelig blijven, uit wier leven het Woord even snel verdwijnt als het er binnengekomen is.

Daar zijn anderen, bij wie het Woord zulk een beroering teweeg brengt, dat men zeggen zou: „wat heerlijke vrucht zal hier gaan rijpen”; maar na korten of langeren tijd is de beroering ver- dwenen en de vrucht blijft uit.

In het derde geval schiet het zaad des Woords wel wortel, het begint te groeien, heel gewoon en normaal, maar tot vrucht dragen komt het ook hier niet, omdat ander zaad, naast des Woords, tegelijk ontkiemt en — krachtiger en sneller groeit, zoodat het Evangelie-zaad het ver- lieft en verstikt raakt; alweer geen vrucht.

Tenslotte zijn er, door wie het Woord wordt ontvangen en vastgehouden en bij wie het in het eind heerlijke vrucht draagt.

Hoe leest men nu telkens weer deze gelijkenis, hoe wordt naar de prediking daarvan geluisterd?

In deze voege, dat men zegt: dat de prediking bij den één wel vrucht draagt en bij den ander niet, komt hier vandaan, dat de één een wederge- boren hart heeft en de ander niet. Daarom moet ik mijzelf onderzoeken of ik wel wedergeboren ben, ja dan neen.”

En zoo komt men er toe om te pogen, aan de hand van allerlei kenmerken, vast te stellen of men een veranderd hart heeft, dan of men nog een natuurlijk mensch is.

En niet weinig predikers en schrijvers werken dit in de hand door te zeggen (vooral als het gaat over hen, die bezaaid zijn op steenachtige plaat- sen): „onderzoek u dus wel, of uw hart reeds door den Heiligen Geest is omgezet, of uw geloof wortelt in de diepte of slechts in de oppervlakte, in uw beweging gevoel”.

Toch is deze opvatting, dit gebruik van de gelijkenis van den Zaai-er niet juist.

Dit blijkt uit de gelijkenis zelf.

Bij de eerste en bij de tweede groep van hoorders kan men dit volhouden en zeggen: „Ziet ge wel, het hart, dat het zaad niet in zich opneemt, het hart, dat het zaad slechts oppervlakkig aanvaardt, is in de diepte ongebroken, onveranderd.”

Maar neem nu die derde soort, bij wie het zaad valt tusschen de doornen.

De bodem is daar wel zacht genoeg, wel diep genoeg, daar schuilt de fout in het feit, dat, naast het zaad des Woords, nog aan ander zaad plaats wordt gegeven.

En nu moet men niet zeggen: „Ja, maar dat is toch hetzelfde; in het éne geval wordt de wede- geboorte voorgesteld onder het beeld van omwoe- ling van den bodem tot in de diepte, en in het andere geval door het uitroelen van het onkruid.”

Dat gaat niet op, want als de Schrift spreekt van de reiniging van het leven van de zonde, zooals die bij het kind van God gevonden wordt en gevonden moet worden, in tegenstelling met wat gezien wordt in het leven van een ongelovige, dan brengt zij dat altijd in verband met het deel hebben aan den dood en de opstanding van Chris- tus: denk maar aan Romeinen 7 en Colossenzen 3.

En als nu, in deze gelijkenis over het onkruid gesproken wordt, terwijl daarbij over de quali- teit van den bodem niet wordt gehandeld, dan blijkt daaruit, dat het den Heiland hier niet te doen is om de tegenstelling tusschen wedergeboren en on-wedergeboren.

Ook brengt dit gebruik van deze gelijkenis groote gevaren mee.

In de eerste plaats dit, dat men daardoor zijn aandacht afrekt van het Woord en, in vruchteloos zelfonderzoek, richt op zichzelf, terwijl het den Heiland er in deze gelijkenis juist om te doen is, tegen ons te zeggen, dat wij met alle kracht ons zullen vastklemmen aan het Woord.

In de tweede plaats, dat wij, wanneer wij voor onszelf tot de overtuiging komen, dat het met ons wel in orde is, dat wij wel wedergeboren zijn, zoo licht heel deze gelijkenis aan den kant schuiven, denkende: „O, wat de Heere Jezus hier zegt, dat heb ik mij niet aan te trekken, dat is voor de anderen, ik ben boven de gevaren, waar- over het hier gaat, verheven.”

Terwijl de Heiland juist bedoelt, allen, die het Woord hooren, aan te sporen, dat Woord te hooren en vast te houden.

In de derde plaats, wanneer wij deze gelijkenis opvatten in dezen zin: „denk er om, als gij, on- wedergeboren het Woord hoort, dan komt er geen vrucht, dus, onderzoek uzelf of gij wel wederge- boren zijt”, en wij zouden dan bij onszelf tot de conclusie komen, dat wij nog niet wedergeboren zijn, dan zou daarvan zoo licht het gevolg kunnen wezen, dat wij in passiviteit maar gaan wachten op het oogenblik, waarin het den Heere zou be- hagen ons te wederbaren, terwijl het Zijn bedoeling juist is, ons aan te sporen tot intense activiteit met betrekking tot het gehoorde Woord.

Uit dit alles is duidelijk, dat deze gelijkenis, die zoo telkens gebruikt wordt voor het geven van een aansporing tot een zelfonderzoek, als door ons altijd weer van de hand gewezen wordt, op die wijze niet gebruikt mag worden.

Onze Heiland bedoelt niet anders dan dit:

„Iedere hoorder loopt altijd weer gevaar het Woord zóó te hooren, dat het bij hem geen wezenlijke vrucht voortbrengt; daarom moet ieder hoorder, altijd weer, zoo vaak het Woord tot hem komt, zich er met alle kracht op toeleggen, dat hij dat Woord ter harte neemt en vasthoudt en heerschappij over zijn leven geeft.

Nooit mag iemand denken: „die gelijkenis geldt mij niet, want ik ben wedergeboren, dus het Woord zal bij mij vanzelf vrucht hebben.”

Nooit mag iemand denken: „ik kan naar dat Woord niet hooren zooals het behoort, want God moet mij eerst nog wederbaren”.

Ieder moet, gedachtig aan de gevaren, die ons hier door den Heiland geteekend worden, zich met hart en ziel er op toeleggen, aan deze ge- varen te ontkomen.

Natuurlijk moet hij dat biddende doen, biddende om de kracht Gods, wetende, dat hij van zichzelf niet in staat is het Woord te hooren zooals het behoort.

Maar —, dat mag nooit een bidden zijn, waarbij wij het doen uitstellen, tot tijd en wijle wij mee- nen, dat God ons gebed om kracht verhoord heeft.

Wat Guido Gezelle gezegd heeft van het doen en denken,

Denkt aler gij doende zijt,
En doende, denkt dan nog!

dat moeten wij toepassen op bidden en doen.

Bid aler gij doende zijt,
En doende, bidt dan nog.

Die twee moeten nooit van elkaar gescheiden worden. „Biddende, doen”; en „Doende, bidden”. Dan zal God wel zorgen voor wat van Hem kom- men moet, zullen wij recht met het Woord kunnen bezig zijn. Dan zal in ons leven de wederge- boorte vanzelf openbaar worden.

Dan zal het Woord eeuwigheidsvrucht bij ons hebben.

Nooit, ook hier niet, komt de Schrift tot ons met den eisch, dat wij aan ons gelooven, aan onze heiligmaking zullen doen voorafgaan het zelfonderzoek of wij wel wedergeboren en dus tot die dingen in staat zijn.

De Schrift vraagt eenvoudig: „gehoorzaamheid”, gelooven en doen wat de Heere eischt; een ge- bed in het hart, de hand op Gods belofte.

Zoo zullen wij wandelen als kinderen des Vaders; en Zijne liefde zal over ons zijn en wij stappen straks het Vaderhuis in, waar onze zalig- heid dieper, onze heerlijkheid grooter zal zijn, naarmate wij getrouwer waren in het luisteren naar en in het beleven van het Woord.

D. v. D.